

Kedves Órák

Szépirodalmi, gazdasági és ismeretterjesztő képes hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
 Ide intézendők az előfizetések legczélyszerűbben posta-
 utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
 a regénymelléklettel együtt:
 Egész évre 12 korona. Félévre 6 korona.
 Negyedévre 3 korona.

Eredeti regény.
 (9. közlemény.)

Nagymama regénye.

Irta CSILLAG MÁTÉ.

A vizes, sáros talajon hasoncsúszva közeledik öt gyanus alak Bórzáék háza felé.

Az égzengés elnyomja a hűséges Bodri kutya csaholását. A villámlás időközönként kísértetiesen világítja meg a földön csúszva közelgő alakokat.

Vak Gyurka és társai ezek.

Az egykori hetyke uriember, a megyeszerte szerepet játszó Pogány Gyuri jön most, mint megbélyegzett gonosztevő, galád boszut állani azon az ártatlan galambon, ki merészelt ellenében védeni legféltettebb kincsét: női erényét.

Akkor a pénzsóvárgás és kéjvágy vezették tettében, ma készséggel dobja az áldozatot martalócz társainak prédául, hogy boszuja még teljesebb, tökéletesebb legyen. Csak egy érzés, indulat tombol benne: a boszú. Kéjelegni akar a sárban, melybe dobhatja a védtelen leányt.

Végig akarja élvezni meggyaláztatását a társadalom salakjai által. Azután? Nos, azután hagyja szabadon útjára. Tengesse napjait a testi és lelki szégyen bélyegében, vagy legyen öngyilkossá a gyalázat hatása alatt. Neki mindegy. A fő a boszú.

Egyenkint átvetik magukat az alacsony kőfalon. Bikanyaku az alvó szoba ablaka alá settenkedik és fel-

húzott ravaszu puskával őrt állt. — Háromfűlű a kerti kis kaput őrizi éles töltésű fegyverével kezében, élesre fent, mérges folyadékba mártott hegyű törrel tüzőjében.

Végiggége és Lőcstalpu a pitvarajtóig jöttek és ott lesik Vak Gyurka utasításait.

Suttogó hangon osztja parancsait.

— Lassan feltörni a zárt.

A félig lereszelt zár egy erős nyomásra kinyílt.

— Vigyázva utánam. A leányt élve. Bárki támadni mer, vérét lehüteni!

A szobában semmi nesz. Az ágy megvetve és a villám fényénél egy női alvó alak körvonalai látszanak.

— Ott alszik édesen a mi közös mátkánk. Vigyázva. Előre!

Az ágyban fekvő leány fejére hirtelen egy zsákot húznak, azalatt Lőcstalpu Bórzáné fekvőhelyéhez sietve, ennek száját kendővel betömni akarja.

— Az Istenét! Ennek ninesen szája! — kiált fel.

A vállra kapott leánynyal menekülni akarnak, de nyomukban csörömpölés hallatszik.

Fegyverhez kapva, megállanak.

Ujra előre mennek, újra csörömpölés.

— Itt van valaki. Elő a tolvajlámpával.

A földre e perczen potyogott le nagy koppanással egy seprőnyél.

A vállra kapott menyasszonyból potyogtak részek a földre. Egy seprőnyél a karia, nyújtófa a lába.

Egy felöltöztetett baba feküdt az ágyban Anna helyén és ugyanilyen Bórzáné helyén.

— Árulás! Nyomorult árulás! — üvöltött féktelen dühében Vak Gyurka.

Kivülről e perczen puskadurranások között Bikanyaku és Háromfülü éktelen ordításai hallatszottak.

— Segítségre! — kiáltott Vak Gyurka és az ajtó felé rohannak.

Ez zárva van. Kivülről erős vaspántokkal és vaszárókkal zárták el utjokat.

— Nyomunkban vannak! Ki az ablakon át! — kiált a vezér.

Ezalatt kívül a két őrt álló zsványra hátulról pányvát dobtak és lerántották őket lábaikról.

Első meglepetésükben lőttek néhányszor, azután tehetetlenül guzsba kötve fetrengtek a sárban, az esőnek kitéve.

A felettük lévő fák galyai közül vetették rájuk a ponyvát a jól előre odarejtett városi perzekútorok.

Azok kötötték guzsba, azok tették tehetetlenné.

Féktelen dühökben ordítottak segítségül.

— Kutya! Gyertek segíteni!

Ámde a három bent rekedt gazember elől az ablakon kimenekülés lehetőségét is elzárták.

Hatalmas vaspántokkal volt az ablak átrácsolva és a szabadon maradt hat kis nyíláson át ugyanannyi fegyver csöve kandikált be rájuk.

— Elvesztünk! Kelepczébe kerültünk! Valaki elárult bennünket! — ordították tehetetlen toporzékolással.

Vak Gyurka ki akart lőni az ablakon, de a golyó meglapitva pattant vissza az ablak vasrácszatáról.

Lőcstalpu nagyot toppant falábal.

— Te kutya, te Vak Gyurka! A te nyomorult boszuvágyad miatt kell elpusztulnunk. Mi közünk volt nekünk a te szépséges szeretődhez?

— Rebellis lettél? Tudod, hogy törvényeink halált mondanak a rebellis bandatag fejére.

— Légy átkozott, te kiszúrt szemü ördög, ki miatt akasztófára fogunk kerülni!

Vak Gyurkának vérben forgott az egy jó szeme.

— Hallgass! Mert megbüntettek!

— Te engem? — és fenyegető mozdulattal közelg Lőcslábu főnöke felé.

Egy durranás... egy villanszerű fényzikázás és Lőcslábu vérében fetreng a szoba közepén.

— Mit csináltál, nyomorult? Megölted legjobb társunkat! — kiált Végiggége és ráveti magát Pogányra, hogy a fegyvert kezéből kicsavarja.

Birokra mentek. A sötét szobában hanyattvágódott mindkettő és a véres, haldokló testre esve, rúgták, harapták egymást, élet-halál harcban összeölelkezve.

Fegyvereik kiestek kezeikből és mindegyik a maga puskája felé igyekezett ellenfelét vonszolni.

Érezték, hogy egyiküknek ütött végórája.

Az ablakra erősített vaspántok nyílásain át látták kívülről, hogy mi történik oda bent.

Lábujjhegyen közeledve, felnyitották a pitvarajtót és mielőtt a két dulakodó észrevette volna, bent voltak a szobában és a holttesten birkózva hentergő két betyárt megkötözték.

— Csak addig vártatok volna, míg elbánok velem, — sziszegé Végiggége.

— Ismersz-e még engem, Pogány Gyurka? — kérdi a lefegyverzők vezetője. Hatalmas, szép férfias alak.

— Csajthay Ferkó vagy.

— Miért sülyedtél ennyire?

— Sajnálod magadat, ne engem.

— Bitófa vár reád. Gyilkoltál. Statárium van nálunk reggel óta.

— A hollóknak is élni kell.

A holttestet otthagyták. A négy betyárt jól összekötözve, kocsira dobálták és bevitték a városbörtönébe.

Vak Gyurkának külön czellát adatott Csajthay Ferencz, aki akkor főkomiszáros volt a kerületben.

Czigány Sára messziről leste a történeteket s egy pandurral meséltette el magának a dolgok lefolyását.

Oly édes nyugalommal tudott akkor hajnalban aludni.

Verebély Annus és csereanyja, Bórzáné nemzeti asszonyom, azalatt Csajthay Ferencz főkomiszáros uram parádés szobájában voltak elszállásolva, kellő számú pandurokkal védett házban.

Reggel felé tért meg Csajthay és illemtudóan bekopogtatott.

— Csókolom kezeiket, nincs már baj, nyugodtan hazamehetnek. Azaz, hogy még sem, mert holttest van a házban. Tekintsék az én házamat sajátjuknak és feküdjenek le. Ne féljenek, én őrzőnek maradok a szoba küszöbén kívül.

Ugyis cselekedett. Ruhástól dőlt le kissé a küszöb elé és úgy őrizte Annát, kit egykor örökké magához szeretett volna csatolni a szerelem lánczaival egész életére.

Annuskának elalvása előtt utolsó gondolatja volt:

— Milyen jó ember ez a Ferkó.

Akasztanak.

Nagy és kellemetlen meglepetésre ébredtek a város intézői reggel

Mikor a rabokat kihallgatásra akarták elővezetni, ott volt három, de a Vak Gyurka külön czellája üres volt.

A börtön hátsó fala kiásva volt és pedig kívülről ásták a nyílást, amin megszökött, tehát egy kívül levő ember segítette elő a szökést.

Ki lehetett ez?

Máig sem tudják. Csak a mese találgatta, hogy az öreg Pogány, Vak Gyurkának az apja, megtudta az eseményeket és ő ásta ki a falat, ő kényszerítette szökni a fiát.

De ezt csak a nép fundálta így ki. Biztosan nem tudják.

Lóra kapott, aki csak tehetett. Felkutatták az egész környéket. Hivatalos köröző stafétát küldtek mindenfelé. Elcsipni a szökevényt nem lehetett.

A nép rettegése leirhatatlanná volt.

— Visszajön a bandamaradékkal!

— Felgyújtják az egész várost.

Annál nagyobb volt a meglepetés, midőn még aznap estefelé beállit önként, minden fegyver és bot nélkül Vak Gyurka a községházába.

— Meggyüttem. Itt vagyok.

— A szökevény.

— Nem akarok én megszökni, csak egy kis dolgom volt még. Az árulóval kellett leszámolnom. Elvégeztem. Itt vagyok. Én ugyanis meguntam már az életemet. Dutyiba tették újra Vak Gyurkát, de most már jobban őriztették.

(Folytatjuk.)

A bécsi lány.

*Marasztal egy tekinteted,
Szép, szöke, bécsi lány,
S én vágyva-vágyom hosszasan
Merengni sugarán.*

*Komor paloták éjibe
Temetném léteimet,
Melletted álmodozva át
Az álméletemet.*

*E' város úgy borulna rám,
Mint örök szemfedő,
Határfal két világ között,
Mely át nem léphető.*

*Távol hazám határiról
A küzdés moraja,
Karod között a szívemig
Nem hatna el soha!*

*Hiába minden, menni kell,
Szép, szöke, bécsi lány,
Eszmék piarczán küzdeni
Siker nélkül talán.*

*De téged nem feledlek el
Még ott se, édesem!
Marasztaló tekinteted
Szívemben elviszem!*

Varsányi Gyula.

A KORTES.*)

Irta: **Eötvös Károly.**

Teher alatt nő a pálma, — mondá egykor saját nyelvén valamelyik római bölc. Ha a pálma alatt a kortest értette: igaza volt. A kortes annál vidámabb, minél több a dolga, minél nagyobb a feladata, minél súlyosabb a terhe. Még ha nincs is reménye a győzelemhez: a valódi kortes annál nagyobb önfeláldozással, annál rózsásabb kedélylyel végzi el a mindennapi feladatot.

Tisztavérü jó magyar kortes részére még nem született meg az a kalendáriumcsináló, aki meg tudná mondani, mikor kel fel a nap és mikor nyugszik. Ő csak ama folyadékok színe, szaga, mennyisége és minémisége után képes magát naprendszerünk különböző titkai iránt tájékozni, melyeket időszakonként önmagába vagy másokba töltöget. Van olyan időszak, amikor a jó szilvapálinka kerül elő valahonnan. Ez az időszak kezdődik körülbelül akkor, amikor a kondás kihajtja a csürhét és tart addig, amikor a menyecske tűz mellé teszi a leveses fazekat. Ennek elteltével, ha melegek járnak, rákerül a sor a jó kettős márcziusi sörre; ha pedig szilaj, hideg, fergegetes időjárás köszönt be, a még sokkal jobb borlevesre tojással vagy paprikával, langyosan vagy égetően. Aztán jön a papramorgó appetitoriuma, aztán jönnek a borok, néha egy kis hűtő vízzel keverve, néha fekete kávé vagy thea által félbeszakítva, mint mikor a folyóviz néha elbúvik és ismét elötör. Mint az eocén, miocén, pliocén, kréta, jura, márgakorszak a földnek történetében: úgy következik a szilvórium, sör, bor, fekete kávé és theakorszak a kortesnek választási történetében.

Csodálatos életerő lakik a kortesben. A kortes örökké él, mint az isteni irgalom vagy a deákori adósság. Es miként él! Ismer minden embert, minden asszonyt és minden titkot. Jövendőt mond; tenyérből olvas; beteg marhát gyógyít. Esküvő, keresztelő és disznótör nélküle meg nem esik. Atyafiságban áll három vármegyével. Minden választáson betörte valakinek a fejét s minden választásról hozott magával valami csatajelt. Vagy az orrán, vagy a fogán, vagy a fokosán. Büszke, mint egy szolgabíró s kezét szorít vele még a főispán is. Sógora és komája van annyi, mint akármelyik terézvárosi képviselőnek. Mindig tudja: ki halt meg és ki született s ki fog meghalni és mi fog születni, fiu-e vagy lány? A huszárnak és kolduló barátnak minden erényét gyakorolja férfiak és nők körül. Verekszik és hizelkedik, adakozik és kéreget. Öltözete mindig egyforma, szava mindig más. Országos vásár és hetivásár, korecsma és faluháza rendes tanyája. Birtoka kevés, adóssága sok, hitele semmi, hitelezője mindenki, de neki is vannak adósai. A muzsikusezigányt nagyon szereti, de a papot ki nem állja. Templomba azért eljár, ha az üzlet azt hozza magával. Törvényt nem ismer, prókátornak nem adózik. Isten nevét hiába föl nem veszi, mert nem imádkozik soha. Szíve jó, szereti az embereket, a szép asszonyt és a disznóhúspecsenyét. Néha megél atyafilátogatással. Dalol és toasztoz, mint akármelyik kálomista pap. A multakról szeret megemlékezni, de nem úgy, mint a katona, aki mindig csak azzal dicsekszik, hol mulatott jól; de nem is úgy, mint a barát, ki mindig azt panaszolja föl, hol koplalt leg-többet. Ő jót-rosszat egyaránt elbeszél, mikor se követ-választás, se tisztujítás nincs előtte. Ha van: akkor csak győzelmeit ismeri a világ.

*) Mutatvány a Révai-Kalendáriumból.

Ez a kortes, tudniillik az öreg kortes. Az ő idejében még nem volt választási törvény, hanem volt választási szokás. A szokást ő jobban megtartotta, mint utódja a törvényt. És ez természetes. A törvényt tudósok készítik, a szokást pedig ő csinálja. A tudósokat különben sem nagyon tiszteli. Azt hiszi, tőlük ered minden veszedelem, ők hoznak törvényt az etetés-itálás ellen, ami sehogyse megy a fejébe. Ő csak annyit tud, hogy a katona, ha éhes, elszalad az ellenség elől, ha pedig jól van tartva, megveri azt. Étlen szomjan becsületes tisztujtást vagy követválasztást képzelni sem tud. Az idealisták és materialisták küzdelmét ő nem ismeri.

Anyai örömök.

Darwin, Liebig, Vogt és Tyndall ő előtte mitsem nyom. Ő materialista szükségből, de idealista elvből, mint ez már bevett szokás a jó hazafiaknál. Materializmusa mérsékelt. Szénát, zabot a lovának, jó vacsorát önmagának: ez az egész kívánsága. Házat építeni, jószágot venni, örökséget hagyni ő nem akar. Nem igazi kortes az, aki zsákmányolja a maga jelöltjét. Hanem koplalni és szomjuhozni: ez már csakugyan nem az ő világa. Ha ezt meg kell érnie: megbetegszik, pipája kiálszik, agara világnak fut s ő maga kiballag a temetőbe. Czudar világ, nem érdemli meg, hogy az ember beléköpjön.

Most már fenyegeti a kihalás veszedelme, mint

az ó-világi bölényt. A bölény helyett ma nyulakra vadásznak s a kortes helyét kezdik elfoglalni a lóto-futó napszámosok, az elődi kapezbetyárok. Sok konkurrens akadt. Papok a szószékből, tisztviselők az irodából, zsidók a korcsmából, nagy hazafiak az országházból, ujságok a postáról — mind-mind az ő kenyérét akarják elenni. És eleszik. Neki nem marad egyéb teendője, mint számba venni az embereket, lajstromba szedni alphabet szerint a neveket s őrizni őket, mint a birkát, És ami legszomorubb, csak minden harmadik, negyedik esztendőben. Még verekednie sem szabad. Katona útját állja, bíró megárestálja, ujság kiperédikálja.

Elvet kell tartania, szint kell vallania. Jobboldal, baloldal, középpárt, szélsőpárt — hogy veszett volna bölcsőjében valamennyi. Nincs ő ahhoz szokva, hogy egy jászol mellé álljon, mint az ökör. Nem barát ő, hogy fogadást tegyen és azt meg ne tartsa. Péter vagy Pál: ez az ő jelszava. Vagy az egyik, vagy a másik s egyszer az egyik, másszor a másik, ahogy illendőbb. Így marad meg a becsület mind a két félnél. De párthoz állani és annál megmaradni csak azért, mert az elv úgy hozza magával: ki látta azt? És szidni az ellenfelet, noha becsületes ember és szidni a papot, noha kereszt-komája? Ezt ő nem szereti. Hajdanában is voltak pártok, míg választásra mentünk s azt be nem végeztük. Akkor is voltak összeütközések, csak úgy hevert a bevert fő szerteszéjjel, de csak addig tartott a háborúság, míg hazajöttünk. Akkor békeség lett és jövő alkalommal másként szólt a nótá.

És aztán azok a követjelöltek, — ha rájuk gondol, a háta is borsózik bele. Jön egy tudós, jön egy ujságíró s azt mondja, hogy őt küldte a központ. Központ — miféle központ? Bánja is ő, akármiféle központ. Jön vasuton, hajtat fogadott kocsin, beszáll más házába, hoz magával nyomtatott levelet s még azt kívánja, hogy a választók adjanak neki társas ebédet. Ahelyett, hogy befogatná jó négy lovát, bakra ültetné a Pista huszárt, oldalára kötné a sáraranyyal kiver fringiát s azt mondaná: „Atyafiak, holnap szívesen látlak benneteket barátságos ebédre“, ahelyett hoz magával esernyőt, papol órahosszant s elmondja: hogy van, mint van angol, francia, talián országban a világ sora. Törődik is ő azzal. Ugyis az a baj, hogy angolt, francziát, németet oltottak már belénk ötven esztendő óta.

Hej, nem így volt ez hajdanában. Ismerte követjelöltjét szopós korától kezdve. Ismerte apját, anyját, egész úri familiáját. Szolgabirája volt, vice-ispánja, nemes birtokostársa volt. Ha hazajött az országgyűlésről, akkor sem volt más, mint mikor oda küldték. De hiszen próbálta volna csak megváltoztatni jó magyar erkölcsét, sohase lett volna egyéb, mint világ csúfja. Ma már azt sem szégyenli a követjelölt megvallani, hogy ő kormánypárti. Csak azt szeretné tudni, mi szükség van odafönn Pesten kormánypárti követre? Meg van a kormány anélkül is s legalább nem szükséges fejt törnie afölött, mit csináljon saját pártjával. Tud annak okozni elég bajt az is, aki nem támogatja, minek még oda támogató is? Kormánypárti! Ugy beszél a kormányról, mintha

valami nagy becsület volna ahhoz közel állani! Csak legalább meg ne vallaná. A követ lehet kormánypárti, de a kortes nem. Még mikor a pénzügyminiszter mellett dolgozik is: akkor is a stemplit szidja, meg a finánczot. Ez már annak a rendje. Kortes gyomra utálja a kormánypártiságot, mint a fürdővizet.

— Igazad van, öreg barátom! Szomorú ez a világ most a fenekéig. A választási törvény egész perrendtartás, a képviselő szegény ember, a zsidó földesuraság, a kortes ütött-kopott öreg legény. Prókátor és patika falura is kerül immár s a felköszöntést, szerelmes verset és kortesnótát csak úgy árulják kinyomtatva, mint az álmoskönyvet vagy Zöld Marczí szomorú históriáját. Te vagy a lenyugvó multnak utolsó sugára, a politika költészetének utolsó lélekzétvétele. Hunyd be szemeidet. A te világod nem a földről való. Ahol te és a te apád vadruzára vadásztak, vöröshagymát nem tudsz te ott természeteni. Pedig ma már ebben rejlik az életnek bölcsesége. Nem a becsület adja a pénzt, hanem a pénz adja a becsületet. Hunyd be szemeidet, mert bizony még meg kell szoknod a vizivást is. Ezt pedig már csakugyan meg nem érdemletted.

Álló csillag.

*Tetszem-e én valakinek?
És vajjon ha tetszem:
Angyal, tündér, vagy lány, kinek
Ábrándképe lettem?*

*S miért tetszem, hogyha tetszem,
Szememért vagy számért?
Vagy mosolygó, rózsarakott
Két piros orcámért?*

*S szerelme, kit megbüvöltem,
Milyen lehet annak?
Nyiló, hervadó virágszál?
Vagy tán lepke? csillag?*

*Ha virágszál, vagy ha lepke,
Tisztán nem szerethet:
Mert az egyik harmatért esd,
Mása tova repked...*

*És ha csillag: milyen csillag,
Hulló-e, vagg álló?
Az előbbi elmaradhat —
Ez utóbbi már jó!*

*Nos tehát az ily szerelmű,
Az fogott meg engem
S övé lettem már előre,
Ha szívének tetszem.*

*Azzal én nem is törődöm,
Csak szeressen áldva:
Hogy tündér-e vagy csak angyal,
Avagy csak leányka!*

Dura Máté.

Hervadt levelek.

Irta: B. Fernet Teréz.

Megint vége a szép nyárnak, itt van a lombhullató ős. Szerfe a pusztá térségen letarolt, kopár lett a rét, némán bámul a szemben levő magas hegyre, mintegy mondani látszik: eddig tart az élet? ... Az égen szürkés ködös fellegek úsznak, lassú lomhasággal ereszkednek le a magas hegyre, hogy leborítsa a földet hideg, nedves fátylával. Már alig látszik a magas orom teteje, egybeolvadt az éggel. Minden, mi szemünk előtt van, egy végtelen semmiségbe olvadt. Amott a távolban még látszik a kopár hegyből egy kis darabka, aztán az is eltűnik, elenyészik. A szél megrezenti a száraz, lomb nélküli fák galyait, letépdési róla a rajta maradt hervadt levelet, elkapja, sodorja messze-messze a ködbe.

Hánynak lehet ez sorsa az életben!

Hány madárka puha meleg fészkeben, midőn a jótékony napsugár süt a feje felett, tudja-e? érzi-e? hogy a közelgő tél mindent letarol, kiűzi meleg fészkekből a napsugarat, helyette minden oldalról hideg szelet telepít be.

— Én sem tudtam! — sóhajtja Karolin, kis szobácskájának ablakából — rossz előérzettel nézek a jövőm elé, elsodor a vihar a végtelenbe, a nagyvilágba, mint amott azt a száraz levelet.

Miért? megérdemeltem-e? mert hittem Istenben, és csalódtam az emberekben. Oh! csalódnai nem hiba, de jaj annak, ki igazán csalódott, ki életét emiatt kockázza tévé, többé nem bizik senkiben, későn már. Mi annak az élete, ki elveszté a jövőbeni reményét, bizalmát? Élete hasonló azon hótakarta sziklához, melyhez nap nem fér, nincs reménye még ahhoz sem, hogy valaha kienged jege, vagy leomlik, elenyészik a tengerbe.

Nincs reménye még a halálhoz sem.

Volt egykor, hittem mindenben, álmokban csillagokban, csodatételekben, biztam az utolsó perczig, hogy Isten segítségemre leend, már késő.

Szemei megtellenek könnyvel, kicsordul halvány arczára, aztán végiggördül a fájdalom és csalódás könyűje. Kibámul a földig érő ködbe, kezei egy hervadt csokor maradványait tépdetik és dobálja ki azt a szélbe, s nézi mindaddig, míg utolsó levelét is elkapja a hideg szél.

— Így ni, — sóhajtja meglegedetten, s könnyebédett szívvel csukta be az ablakot.

Lassu imbolygó léptekkel ment íróasztaláig, levelet vett ki, mely itt-ott el volt mosódva a gyakori könyhullástól, szent áhitattal bontá szét, és emelé ajkához a benne lévő hervadt rózsát. Fátyolozott szemével keresé a virág multját, leszakították, hogy hervadjon más szívén a forró könyek árjában. Vajjon öntözi-e ő is? Szegény Henrik! könyeztél e rózsá felett, e rózsá miatt? Csak köny és sóhaj, mely szétfoszlik.

A való, az a rideg, szívet gyilkoló, megmarad.

Átfut agyában a gondolat, a régít a jelenlegi helyzetével kezdi összehasonlítani, látja esküvőjének napját, a diszes násznépet, a halvány, kisírt szemű menyasszonyt, és egy bánatos ifjút.

Szinte a kétségbeesés hangján mondá:

— Henrik! szegény Henrik! mennyit szenvedtem miattad! A szoba ajtaján halk mozgás támadt, egy komor vonásu, középidős férfi jelent meg, csöndes lépteit elnyelték a bársonysima szőnyegek, Karolin nem

vette észre férjét, ki háta mögött csöndesen székének karjára támaszkodott.

Lázasan kutatott egy levél után, melynek szép vonásain látszott a határozott férfikéz. Számtalanszor olvasá e kedves sorokat, mely összes mennyországát és poklát rejté el, most is olvassa szelid kinszenvedett hangján, s oly jól esik lelkének e megszólítás: „Feledhetetlen Karolin!”

Távoznom kellett, a bánat, a kétségbeeséssel való küzdelem készítetett reá. Jól tudta kedves Karolin, hogy szivem öné — önné lesz örököm, emiatt távoztam, nem akarom, hogy lelki gyötrelmeket okozzak annak, kit életemnél is jobban szeretek. Így akarta, legyen meg, mint kívánja.

Esküvőjén is ott voltam, úgy akarta. Kimondhatatlan, mit szenvedtem, midőn az oltár előtt láttam

A bohóc szerelme.

azon férfival, kit nem szeret, és kivel szülei parancsából lépett házasságra.

Kedves Karolin! Igaz, hogy szegénységem nem nyújtott volna annyi kényelmet, mint azon emberé, ki szivet nem adhat. Isten, és szülei így látták jónak. Feledjen! én nem fogom soha! Mire azon rózsa, melyet esküvője napján adott menyasszonyi csokrából, elhervad, én feledék mindent!

Itt megrettent Karolin, előtte férje állott, megvető tekintettel szemében, arcán a jéghideg, dúlt vonások voltak. Megmérhetetlen gúnnyal tarta neje elébe egy ujságot, melyen a következő volt írva: „Z. Henrik nevű huszonöt éves csinos fiatal ember, a főváros egyik szállójában szíven lőtte magát“.

Karolin kiejté kezéből a hirlapot, szemeit lassan behunyá, hogy ne lássa férjének kárörvendő tekintetét, lassan aláhanyatlott élettelenül.

Akiknek nincsen szivük.

Írta: Salgó F. László.

A lakás telve ismeretlen néppel, a kapu alja fekete tüllel bevonva, a ház előtt a nagy kocsi, bóbítás lovakkal.

Mindenki sir, mindenki törülgeti szemeit, az is, aki csak egyszer látta a szegény megboldogultat.

Meghúzódva, mint egy üldözött macska, egy nagy, idomtalan bútordarab oldalánál gubbaszkodik Marika. Szőke, kócos haja belelóg fekete, nagy szemeibe s egyszerű, hirtelenében készült fekete ruhácskájában olyan, de olyan furcsán néz ki. Sötét szemei kerekre felyitva, bámulja gyermekes tudatlansággal a szokatlan sürgést-forgást, az ismeretlen embereket, asszonyokat.

Csupa idegen, nincs egy ismerős arc, mintha mégis mindenki otthon volna s csak ő lenne az idegen. Észre se veszik, úgy meglapul a bútordarab lábánál.

Valaki megpillantja.

— Szegény gyerek, most egészen árván maradt.

Szegény kis gyermek! . . .

— Ugyan, hagyja, — feleli rá egy kisirt szemű, kövér asszonyság, — ugyan hagyja, hisz ennek nincs szive . . . Még könyezni sem tud . . .

Marika meg csak bámul nagy szemekkel, kicsiny kezecskéjét odaszoritva mellére.

Feketeruhás emberek jönnek be, valami furcsa szomorú dalt énekelnek, aminőt ő még sohsem hallott.

Felemelik azt a nagy fekete koporsót. — Mindenki elkezd hangosan sirni.

Marika meg csak bámul nagyra nyitott szemekkel.

Aztán megindulnak a koporsóval. Elviszik, velemegy mindenki, csak egynéhány idősebb asszony marad hátra.

Marika meg csak bámul, bámul.

Visszajönnek. Szeme mindenkinek kisírva, de már mégsem oly szomorúak.

— Mi lesz ezzel a szegény gyerekkel? — kérdi az egyik.

— Ugyan, ne törődjék vele, hisz látja, hogy még könye se csordult. Hisz ennek nincs szive.

Marika szerette volna megmondani, hogy de bizony van szive, oh, hisz érzi, hisz úgy ver, úgy kalapál itt a keze alatt . . . De hogyan ver!

De sirni még sem tud, köny mégsem jó szemébe.

A másik asszony meggyőződéssel integet fejével!

— Bizony nincs szive, nincsen . . .

Az anya szépen megmondta neki, mint ahogy iskoláskorában elmagyarázta a leczkéjét, ha meg nem értette.

— Tudom, hogy szereted, tudom, hogy szereted jobban, mint az életedet, de nem szeretheted jobban, mint bennünket. Nézd, rád vagyunk utalva, rád szorulunk, mint ahogy te szorultál reánk mindmostanáig, te vagy mindenünk a világon, nem hagyatsz el most te bennünket.

Tudjuk, hogy áldozatot kívánunk, tudjuk, hogy nagy áldozatot kérünk tőled, de mégse tagadhatod meg.

A sziv sokat kibír s tudod, hogy értünk teszed. Nem tenetsz szerencsétlenné bennünket. Mondd, tudnál-e

boldog lenni, tudva azt, hogy mi nem vagyunk azok! ? Tudnál-e örülni, tudva, hogy a mi szemekből könyek hullanak?! Tudnál-e neki csókot adni, tudnál-e megölelni, tudva, hogy minden csókodhoz, a mi átkunk, szerencsétlenségünk átka tapad?!

Nem, te nem tagadsz meg bennünket. Oh, néked van szived, — szived, mely minket el nem feled.

És a szép szőke lány némán hajtotta le fejét, nagy kék szeméit lerázta, nem hallott, nem érzett semmit, de csak amit az anyja beszél, csak a szive vad dobogását.

Oh, bár ne lenne szive, akkor nem szeretne, de így! . . . Oh, hogy szeret, hogy szeret! . . .

Mikor azután az imádott ifju ott térdelt előtte, imádva, mint az istent kérte, hogy tegye boldoggá. . . Akkor odaszoritotta szive fölé két fehér kezét, odátámaszkodott a falhoz, nehogy elessen és úgy mondotta:

— Nem szeretem, nem szeretem. . .

Az ifju felállott, sápadtan, arczán keserű mosolylyal s úgy kiáltotta feléje szinte vadul:

— Nem szeret, mert nincs szive! . . . nincs szive! . . .

Már harmadik hónapja és sápadt arcza csak nem lesz pirosabb, fénytelen szeme csak nem lesz ennyire ragyogóvá.

S az a két jó öreg szakadatlanul ott ül az ágy előtt, adogatva a hideg borogatásokat, orvosságokat.

Az orvos már csak hébe-korba jön fel, tudja, hogy ugyis hiába.

A fiu is tudja. Már rég elkészült a halálra, csak a jó öregek nem sejtik, nem akarják tudni.

S a szegény beteget, amint ott fekszik ezernyi szenvedés közepette a fehér párnák között, az tépi legjobban, ha arra gondol, hogy mit csinál az a két jó öreg itt ő nélkül, mit csinálnak, ha ő itthagya őket? Mikor ugy szeretik!

Oh! Bár ne volna ily nagy a szeretetök! Bár ne szeretnék ily nagyon, ugy nem volna nekik olyan fájdalmas a válás.

S a fia egyszerre megváltozott. Szinte durva lett, ok nélkül haragoskodott, kiabált a jó öregekkel, eltasztá magától a gyöngéd kezét.

Kergette őket magától. Mikor megszerette volna csókolni a ránczos kezüket, akkor ellökte magától.

S a jó öregek nem tudták mire vélni ezt. Bent a másik szobában egymás vállaira borulva zokogtak.

S mikor a fiu kisirt szemekkel látta őket bejönni hozzá, bár a szive majd megrepedt, mégis örült. Arra gondolt, hogy ezek a könyűk már abból valók, amiket a halálára ontottak volna. . .

S mennél inkább mulottak a napok, mennél égetőbb volt a fájdalom, annál nyugoskodóbb, indulatosabb lett. Szinte a durczássáig ment.

Pedig, hogy fáj a szive! . . .

Utóbb a szomszédok is be-bejártak, látták, mit tesz a fiu a szüleiivel, megcsóválták a fejüket. . .

Mikor azután a koporsót kivitték a többi ezer mellé, s mindenki ment hazafelé, elbeszélgettek:

— Furcsa fiu volt. Talán nem szerette a szüleit. . .

Nem vette észre, szomszéd, hogy az utóbbi időben. . .

— Eh, felelt a másik, nem volt szive neki. . . ilyesmi előfordul. . .

— Igaz, — bólint rá amaz — igaz! Nem volt szive neki. . .

A felsült mama

Irta: dr. Simon Vilmos.

Halassyné ő nagysága abban a téves hitben leledzett, hogy az ő tizennyolczéves Janka leányánál szebb és okosabb leány nem létezik a fővárosban; csak hogy az volt a szomorú, hogy a kerület fiatal emberei, a mama véleményével ellentétben, azt tartották Janka kisasszonyról, hogy páratlan mértékben hiányzik nála a szellemesség és a kellemes modor.

Különösen egy fiatal leányokból és ifjakból alakult szűkebb-körü társaság, amely mindig és mindenütt ott volt, ahol mulatni lehetett, ez sehogysem akarta Halassy Janka érdemeit elismerni.

Halassy mama kiszemelte egy fiatal ügyvéd, dr. Bánhidyt Dénes, akibe Halassy Janka fülig beleszeretett, a miért ő egy este czélzatosan azt mondta neki:

— Magácskának pompásan áll a sárga szín.

Bánhidy ezzel a bókjával arra az irigységre czélzott, a melylyel Janka a többi szép fiatal leányok iránt viseltetett, de a szellemszegény kicsike ezt a nyilatkozatot készpénznek vette és ettől kezdve lángolt a csinos fiatal ügyvédért. A fiskális úrnak azonban nem nagy öröme telt ebben a diadalában, minthogy talált a várbeli mulató társaság fiatal leányai között egy gyönyörű szép, bájos cukorbabát, Bottka Gizit, akinek a kedveért szívesen megfeledezett az egész világról, beleértve természetesen Halassy Jankát is.

Ilyen szomorú körülmények között el lehet képzelni, mennyire szerette Halassy mama Bottka Gizit és így könnyen érthető, hogy a mikor a kis Jankácskája egy alkalommal föltárta előtte Ámor nyilatól vérző sebeit, a szegény mama könyekre fakadt és anyai gyöngeségében a következő merész ígéretet tette:

— Ne felej, édes aranyos egyetlenem, megszerzem én neked Bánhidyt mindenáron!

Magához hivatva az unokaöcsesét, Moór Gyurkát, aki akkoriban huszárönkéntes volt Budapesten, és így szólt hozzá:

— Kedves Gyurka, nagy és kellemes meglepetést tartogatok számodra. . . És pedig egy szép fiatal leányról van szó, aki szerelmes beléd: a Bottka Gizi.

Moór Gyurka az átellenben lógó tükörbe vetett egy pillantást, aztán megpödrölte kis bajuszát és teljesen megelégedett hangon nyilatkozta ki:

— Meglehet. Nem az első lány volna, aki szerelmes belém. — Na, majd megtudom tőle magától.

— Az nem fog ám olyan könnyen menni, mert Bottka Gizi nem fogja egyhamar elárulni az érzelmeit. Csak arra figyelmeztetek, hogy Bánhidyt ne igen engedd a leány közelébe jutni, mert ő veszedelmessé válhat reád nézve.

Pár nappal később a várbeli fiatal emberek mulatságot rendeztek a Polgári kör termeiben. Ott volt természetesen Bottka Gizi is, és alighogy a terembe lépett, Moór Gyurka melléje szegődött lovagúl, és nem tágitott egy tapodtat sem az oldala mellől, ugy, hogy mikor később Bánhidy Dénes üdvözölni akarta őt, alig tudott Gizi mellé jutni. Arról pedig, hogy zavartalanul beszélgethessenek, egyelőre szó sem lehetett. Egyik forduló alatt meg is kérte a leányt, hogy küldje el maga mellől a huszárönkéntest.

— Magam is ezen igyekszem, — válaszolt Bottka Gizi, — de nem akar sikerülni.

— Ha akarja, sikerülni fog, — válaszolt határozott hangon a szerelmes és féltékeny Bánhidy.

De bizony hasztalan iparkodott azon Bottka Gizi, hogy lerázza a nyakáról Moór Gyurkát.

Bánhidy Dénes egyideig leste, hogy mikor lesz szabad a tér Gizi mellett, de hasztalan várta: Moór Gyurka nem tágitott a leány mellől, sőt bolond gondolataival nem egyszer Gizit is szinte önkéntelen nevetésre bírta. Ez bántotta Bánhidyt és boszusan félrevonult az egyik sarokba. — Csak ezt várta Halassy

mama, „véletlenül” mindjárt mellette termett, és szeretetreméltó gúnynyal szólította őt meg:

— Miért ül olyan szomoruan, visszavonultan?

A fiatal ügyvéd fanyar mosolygással, kitérőleg válaszolt:

— Az embernek nem lehet mindig egyforma jókedve.

— Talán csak nem az unokaöcsém zavarja? Ha igen, ugy mindjárt szólok neki.

— Engem nem szokott senkisémm zavarni!

— Szeretném valamivel felvidítani. Jöjjön a Jankácskámhoz, ő majd mulattatni fogja. Az én leányom nem olyan ám,

— Gizi nagysám, szabad kérem a második ujrát?

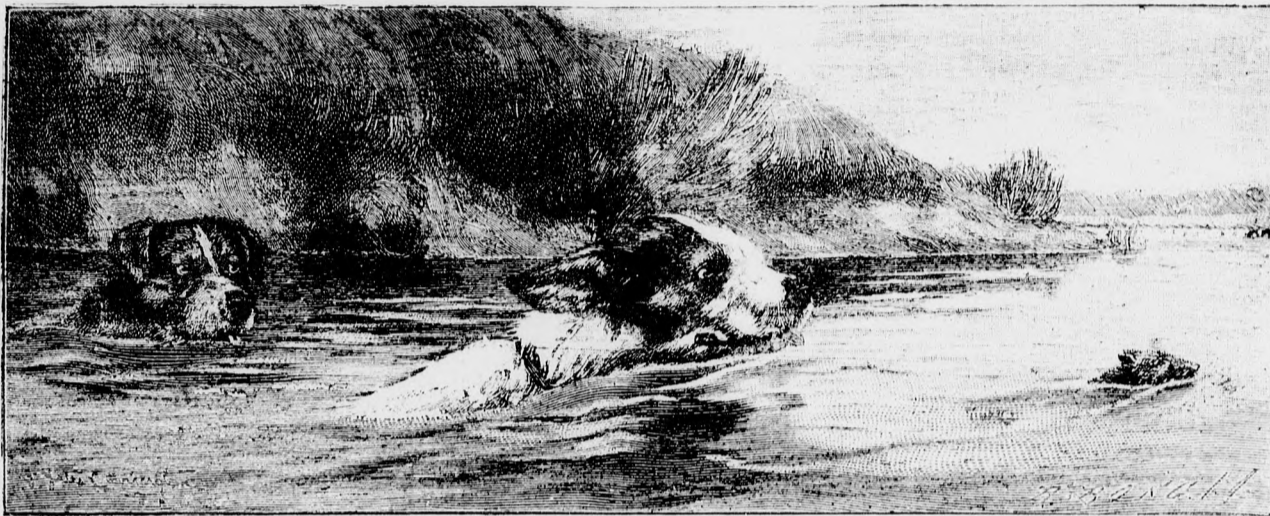
Nem tudom mit válaszolt volna máskor Bánhidy Dénes, ha valaki meg akarta volna fosztani Bottka Gizi szupé-csárdásának bármily parányi részétől, de most egészen hidegen így szólt:

— Ha úgy tetszik, már az első ujrát is átengedem!

Gizi az ajkába harapott, aztán a huszárönkénteshez fordult:

— Hallotta, Moór, már az első ujrát is magával tánczoló! — mondta erőszakolt nyájassággal.

— Annál boldogabb leszek! — válaszolt diadalmas megelégedéssel Moór Gyurka.

Vadászat.

mint a mai modern leányok, hogy ma ezzel mulat, holnap azt bolondítja, hanem akit ő egyszer megszeret, azt igazán, híven szereti. És magáról ő mindig nagy örömmel szokott beszélni.

Ekkor már Halassy mama karja a Bánhidyéban volt, és szép gyöngéden elhurezolta őt magával Jankácskához, aki árván, elhagyatva ült a terem egyik szögletén.

A leány természetesen roppant örömmel fogadta szerelmes szívének lovagját, és Bánhidy is addig-addig nézte, hogyan mulattatja Moór Gyurka Bottka Gizit, míg egyszerre csak ő is

Mikor az önkéntes elment, — Gizi így szólt Bánhidyhoz: — Kérem, kiméljen meg attól, hogy nevetségessé tegyen egy idegen előtt.

Ettől az estétől kezdve szerelmes szívének egész hevével gyűlölték egymást Bánhidy Dénes és Bottka Gizi. Ha nem kerülhették el a találkozást, futólagos üdvözlés után mindenik sietett, hogy tüntessen a másik ellen azzal, milyen kitűnően mulatnak boszujok médiumaival: az egyik Moór Gyurkával, a másik Halassy Jankával.

Nincs menekvés.

tüntetőleg kezdett udvarolni Halassy Jankának, aki ennek fejében olyan szerelmes tekinteteket vetett feléje, hogy más esetekben Bánhidy tiszter is megugrott volna mellőle.

A szupé-csárdást, minthogy már régebben foglalkoztak, együtt tánczolták Bánhidy és Bottka Gizi, de az egész táncz alatt kerülték egymás tekintetét, és alig szóltak néhány közömbös szót. Egyszerre hozzájuk lépett Moór Gyurka:

Minthogy pedig az ügyvéd igen nyakasfejű legény volt igazán úgy látszott, hogy Halassy mama eléri a célját és konkolyt vetve, búzát fog aratni. Csak az unokaöcscse járt hozzá minduntalan panaszkodni, a miért nem tud Bottka Gizivel tisztába jönni.

Mikor aztán Bánhidy Dénes annyira jól viselkedett Jankával szemben, hogy Halassy mama a legközelebbi napokban már a karikagyűrűt várta, örömeiben egy fényes házi-bált adott, ahol

ismét az egész mulató fiatalság összetalálkozott. Éjfél felé az ebédlő egyik kis asztalánál idogált néhány fiatal ember, mikor egyszerre hozzájuk lépett Moór Gyurka és elkeseredett hangon panaszkodott:

— Adjatok bort, fiuk, hadd felejtsem el a bánatomat. — Szomorú vagyok, mert nem szeret a rózsám!

— Hogyan is kezdhettél ki olyan leánnyal, mint Bottka Gizi? Hiszen ő még most is fülig szerelmes Bánhidy Dénesbe, — szidta őt Póka Bandi huszárfőhadnagy.

— Mindennek a nagynéném az oka. Ő állította, hogy Giz szerelmes belém. És tessék, négy heti fáradozás után annyit értem el, hogy ezelőtt őt perczel a leány kiadta utamat.

— Köztünk legyen mondva, — szölt ismét Póka, — de én azt hiszem, hogy az egész komédiát a mélyen tisztelt háziasszonyunk rendezte, hogy megkaparítsa Jankája számára Bánhidyt.

Bánhidy Dénes, aki egyedül ült a szoba egyik sarkában, s akit a kályha eltakart a beszélgetők szemei elől, most odalépett az asztalukhoz és komoly hangon így szólt:

— Bocsanat, urak, de én akaratlanul is meghallottam, amit rólam beszéltetek. Most csak arra kérek, valljátok meg igaz lelketekre, úgy van-e minden, amint az imént állítottátok?

Moór Gyurka nagy büszkén felállt és kihívóan válaszolt:

— Nem tűröm senkitől, hogy szavaim igazságában kételkedjék. Azért, ha én azt mondom, hogy Bottka Gizi önt szereti, akkor igazat mondtam. De, ha azt mondom, hogy nem tartom tisztességes eljárásnak a hallgatózást, akkor is igazat mondtam. Remélem, ügyvéd úr, megértett?

— Tökéletesen, és nagyon örülök, hogy alkalmam lesz megköszölnöm önnek a kardom élet! — vágott vissza Bánhidy nyugodt kicsinyléssel.

Ezzel besietett a háziasszonyhoz. Meghajolt előtte és előkelő gúnnyal kezdte el a mondókáját:

— Nagyságos asszonyom, búcsúzni jöttem. Azt hiszem, nem kell bővebb magyarázatot adnom, ha annyit mondok, hogy vége a komédiának. Az intrikusok le vannak leplezve, és az én részemről a függöny legördül. Csókolom a kezeit!

Halassynéra úgy hatott ez a pár szó, mint a tiszta égboltozathól lecsapó villám. Mire annyira magához tért megdöbbenésből, hogy szólni tudott volna, Bánhidy már régen eltűnt az ajtón.

Egy héttel később katonazene játszott a Bástyán és a várbeliek vigan sétálgattak föl és alá. Egyszerre két pár tartott egymás felé: az egyik Bánhidy Dénes és Bottka Gizi volt, akik boldogan, mosolyogva élvezték eljegyzésük második napjának örömeit, a másik párt: Halassyné és Janka leánya alkották, akik mint mindig, savanyu arczezal közeledtek feléjük. Mikor a felsült mama meglátta a diadalmas ellenfeleket, egyszerre vezényelt valamit a leányának és mintha dróton rángatták volna őket, hirtelen mind a ketten félrefordították a fejüket.

Ha én azt mind kimondanám . . .

*Ha én azt mind kimondanám,
Azt, mit rólad gondolok,
Egy élet rá kevés lenne,
Mert az nagyon, nagyon sok.
Nem szólok én, nem mondom el,
Mit irántad érezek,
Egy szavamból mind megérted,
Hogy „szeretlek“ tégedet.*

Szabó B.

Remény! te . . .

*Remény! te csalfa, tünde fény
Tünel föl szerelmem egén . . .
Ne csalj meg! jöjjön el napod,
Ahonnan sugárid kapod.*

*Legyen e fény, e pirkadás:
Jövömrre — hajnalhasadás!
Fesse bíborral az eget,
Amelynek éke, dísze lett . . .*

*És jöjjön a szép nap, maga
A szép Jövő! . . . Szép hajnala
Bíborát váltsa fényjözön:
Édenné váljék az — öröm! . . .*

Cs. Földes Zoltán.

KÉT LEVÉL.

Irta: HUSZÁR JÓZSEF.

I.

Kedves Gábor bácsi!

Ne tessék ám megijedni oly nagyon! Az egyszer ugyanis nem pénzt kérek, mert már meguntam a folytonos pénzkérést. Ma meg az is igaz, hogy egyidő óta szerfelett jól viselem magam s úgy, ahogy, de kezdem a hitelezőimet fogyasztani.

Beláttam, kedves bácsi, hogy ez nem élet, ez nem vezet jóra. Azért legokosabban tettem, úgy-e, mikor felhagytam ezzel a csunya fényüzéssel s mint egy galamb, annyira szolid lettem. (Most tanulok turbékolni.)

Megjegyzem, bácsi, zárójelben, hogy jövő héten születésnapom lesz, mely alkalommal a napi költségek fedezésére pár jóképű bankót szívesen nyugtáznék . . .

Egyébként, kedves bácsi, nálunk is Eppur si muove. Ugyan pusztá az élet és sivár, mint a Sahara! Habár változatosságai miatt nem panaszkodhatunk.

Először is, ami a fő, ami kedvet ad, a zene, hallatlan, kitűnő. Azt hiszem, Rácz Laczi meg Banda Marczy eljöhethének ide tanulni. Mikor elkezd játszani azt a gyönyörű dalt, melyet Gábor bácsi gyakran füttyölni szokott: „Mikor én még legény voltam, hej, de komisz fráter voltam“, a könnyeim elakadnak, eszembe jutnak a még ki nem fizetett adósságaim.

A jeles banda közelebb körútra indul, tudniillik meglátogatják Pestet s végigmennek a körutakon.

A második a kaszinó. Ünnepnep acetylénnel, hét-köznap petroleummal világítva. Bora hamisítatlan, de a kaszirnője hamisított (a rossz nyelvek mondják). — A kaszinó nagytermében hódolunk muzsa Istennőnek. Világhírű a színházunk. Van egy kiváló specialistája is. Akkor játszanak benne ugyanis, mikor nem nézi egy fia publikum sem.

Pedig jeles erőink vannak. Itt van példának okáért Megrázó Adél tragika, ki velőtrázóan tud sikoltani és alakítani. Gyöngy Lili vakító ékszereivel közbeszéd tárgyát képezi. Ugró Vilma, kinek csodás tánczait s isteni énekét meghatottan nézi a publikum.

A férfierő is nagyszerűen van képviselve.

Itt van Ötletes Tóni, a csodás komika. A betegeket is elhozzák a színházba, mert ő okvetlen meggyógyítja. Itt van Szeparé Dani, ki második Don Juan szépségével meghódította a hölgykoszorút. Veszedelmes ember. Nem sorolom el tovább, mert még megirigyel minket, Gábor bácsi. Harmadik nevezetességünk a tenger. Fenomenális ez, Gábor bácsi. Ilyen por- meg sártenger nincs több a földön. Azt csodálom, hogy a lovak s kocsik balesetét kivéve, nagyobb mérvű katasztrófa nem adta magát elő.

Hanem van valami nálunk, mi Gábor bácsiéknál nincs: viz meg levegő. A vizünkből akárcsak a király is ihatnék, a levegőnk, no, azt nem is lehet leírni, csak beszívni. Hogy hiányosságai fogyatéka ne legyen levelemben, hát még megírom a legnevezetesebbet, illetve a legjobbat, amit szintén megirigyelne tőlem Gábor bácsi. Tudja, Gábor bácsi, van itt a faluban egy lányka, de olyan lányka, hogy vétek lett volna, ha belé nem szeretek. Örömmre szolgál, hogy ezuttal nem vétkeztem. El is határoztam, hogy addig ütöm a vasat, illetőleg addig kerülgetem ezt a kislányt, míg el nem veszem feleségül.

Mint jóra való szerelmeshez illik, én is pár jó verssel akartam választottam szívét felém irányítani. Irtam hát egy verset „Megláttalak, tied leszek“ címmel s beküldtem a nálunk legjobbhírű „Kor Tükre“ című lapnak, előre is gyönyörködve „kettős sikeremen!“

Hát képzelje csak el, mit csinált az a kannibál szerkesztő. Ezt írja a szerkesztői üzenetekben: „Megláttalak, tied leszek. Még csak tél van, barátom. Uram, tisztességes poéta pedig csak tavasszal lesz szerelmes, mikor már „verőfényes“ az égbolt és „mosolyog“ a természet, de még tavaszkor sem lesz minden szerelmes — poéta. Uraságod a költészetben meglepően járatlan.“

No, ez már sok. Ilyet írni nekem, ki a piaristák gymnasiumában ugyan megbuktam, de az élet iskolájában jól megálltam helyem, ki olyan otthon érzem magam a hangsúlyos és időmértékes verssorok tudományában, mint bácsi a sörös-korsók, akarom mondani, kedves felesége mellett, ez már több, mint amennyit egy férfikebel elbirhat.

Azért sem. Irtam újból meg újból. Ami poézis csak volt bennem, mind beleöntöttem a költeményeimbe. Isten bizony, bácsi, úgy éreztem magam, mint egy kis Petőfi. Nem használt semmit. A „Kor Tükre“ megjelenik ugyan, de az én szellemi termékeim nélkül. De meg is boszulom magam, az bizonyos.

Hanem, instálom, azért nincs baj, az a leányka mégis csak az enyém lesz.

Most pedig panaszkodom. Az ígért két üveg cognac még mindig nem érkezett meg. Pedig trainirozom rá a torkomat. Ugy látszik, Gábor bácsi azt a nótát füttyörészi:

„De hiszen várhatsz, elvárhatsz,
Amig bele nem fáradsz.“

Sebaj, bácsi, lesz az majd jobban is.
Különben, ha pénzem lesz, meglátogatom bácsiékat.
Addig is üdvözlöm a nénit meg bácsit s várja becses
soraikat hűséges kis öcscsük

Kazaly Abszi.

II.

Kedves öcsém, Abszi!

Ugy látom, neked mindig akad valami ügyes-bajos
dolgod. De hát az egyszer nem mosom meg a fejed,
mert látom, kezdesz jó úton járni. A feleségem is

egész őszinteséggel kiáltott föl (hangosan olvastam „Pérez most nem kell!“): „Te, Gábor, meglátod, ebből a gyerekből még egész becsületes ember lesz“. De ugy is legyen! Látod, milyen boldogok vagytok ti ott a provinciákban? Bezzeg másképp vagyunk mi!

Az év nagy része azzal telik el, hogy a háziurakkal verekszünk. Borzasztó emberek ezek! Ugy állunk folyton egymással, mint Magyarország Ausztriával a quóta dolgában. Az egyik fel akarja emelni, a másik meg le.

Az év másik részében azon tündünk, hogy miért száll itt föl mindennek az ára? Miért drága a ruha, mikor olcsó a posztó, miért drágul a kenyér, mikor olcsóbb a liszt. De most már megoldottam e szörnyű nehézséget, t. i. a mi iparosaink s kereskedőinknek kell az angol-búr háború költségeit kifizetni.

Azután tudod, öcsém, összes könyvesboltjaitokban nincs annyi könyv, mint amennyi adókönyvem van nekem. Csak valahogy meg ne tudja a város, hogy te azt a levelet irtad, mert biztosan kivet rám egy porció „levélolvasás közt szerzett szórakozás utáni adó“-t.

Majd elfelejtem a szerelmi bajaidat. Én azt hiszem, hogy te rossz helyen keresed a hibát.

Tudod, miért irt neked az a szerkesztő olyan brutális módon? Megmondom és azt hiszem, jól okoskodom.

Vagy a verseidért irigyel a szerkesztő, mert nagyon is jó verseket küldtél be neki, vagy pedig a te választottadnak csapja titokban a szelet és csupa konkurrenciából igyekszik megnyesni a te poétai szárnyaidat!

Lásd, én is úgy voltam egykoron, mint te. (Tyű, a morgófáját, nehogy a feleségemnek valahogy elárulj.)

Addig vertem szívem érzékeny húrjait az én kedves galambomnak tiszteletére, míg egy szép napon az én jó szerkesztő barátom megkérte az én szerelmi zengeményeim állandó tárgyának kezét. Olyan helyre házaspár lett belőlük, hogy csak no, úgy élnek, mint a galambok.

De remélem, kedves öcsém, hogy csak úgy tréfából adtad fejedet házassági tervekre. Tudod, mikor az ember ily nagy dologra vetemedik, először is jól be rendezett agyvelejének a központi igazgatóságtól kérjen tanácsot. Mert hát a nősülés fene dolog ám! Olyan, mint a pör, az ember sohse tudja, nyertes lesz-e vagy vesztes, mielőtt belemegy.

Mostanában nem vagyok egészséges, valami gyomorháborgási zavaraim vannak s orvosom cognacot rendelt. Így aztán elfogyott a te porciód is! De ne búsulj, a születésnapodra, melyre minden jót kívánok, majd expedialok pár üveggel.

Ejnye, az árgyelusodat! Most látom, hogy a papir végén járok, azért hát salve, szervusz, nagybecsű családommal együtt üdvözöl nagybátyád

Budaváry Gábor.

APRÓ SÁGOK.

Magasbéli kakas.

— Miért van a templon tornyán kakas, miért nem tyúk?
— Kérde a református tiszteletes a légátust.
— Azért, gondolom, tiszteletes uram, mert ha tyúk volna odafenn tojnék, a tojások leesve, összetörnének.

Nem hazudott.

Főnök (a löversenyterén találkozik a könyvelőjével) Nini, Jenkins! Hiszen ön azzal kért délutánra szadadságot, hogy szeretne az anyósa temetésére menni?

Könyvelő: Ugy van, uram, nagyon szeretnék elmenni a emetésére, de még nem halt meg.

Tél Olaszországban.

A szerelem sötét verem.

— Elbeszélés. —

Irta: Kovács Zsigmond.

Szentmarjai Andor olyankor, amidőn gyakorlatra nem kellett menni, szeretett kigyalogni a harmadik faluig is.

Egy napon késő este ért haza. Lefeküdni még nem akart, tehát benézett abba a kávéházba, ahova a tisztikar nagyobb része járni szokott.

Behúzta magát egy szögletbe s ott morfondirozott a megrendelt „pikkoló” mellett.

— Mi lelt téged, bajtárs, hogy oly savanyú arcot vágsz? — szólította meg egyik főhadnagy jóbarátja. — Talán valamit elvesztettél? Az ember maholnap rád sem ismer.

— Igazad van: elvesztettem a szívemet! — felelt vissza komoran.

Borsay, a kíváncsiskodó főhadnagy, nem hagyott neki békét. Addig faggatta, míg el nem beszélte, mi a baja.

— Barátom! Nagy dolog ez az enyém. Ma, már magam se tudom, hányadszor, kilovagoltam Kérésre. Mikor először odamentem, a szomszág annyira előveti, hogy le kellett szállnom a lóról. A postahivatalba néztem be, hogy egy pohár vizet kérjek. Egy gyönyörű leányt találtam ott, aki nem más volt, mint maga a postamesternő... Azóta nincs nyugtom. Éjjel-nappal az a leány van eszemben.

— No csak valami bolondot ne tégy — fejezte be a szóváltást Borsay s azzal ment billiárdozni.

Szentmarjai előkelő család sarja volt. Vagyont azonban minél kevesebbet örökölt szüleitől.

Ami maradt is, azon már rég túladott, mivel pedig gavallérosan szeretett élni s olykor még kártyához is nyult; adósságot adósságra halmozott.

Mintaképe lévén a csinos férfiaknak, leányos házaknál mindenkor szívesen fogadták. S ha nősülni akar, bizonyára kap feleségül vagyonos leányt is.

Hanem Gombos Erzsikét, a szép falusi postamesternőt, sehogyse bírta kiverni a fejéből. Folyton azon töprengett, hogyan juthatna abba a helyzetbe, hogy a leányt nőül vegye. Mert könnyelmű volta mellett is becsületes lelkülettel bírt.

Addig-addig járt Kérésre, hogy egyszer aztán megvallotta a leány előtt, mi a szándéka? Egyben azonban vallomást tett arról is, hogy adósságai vannak, s ezek között olyan is, amelyet, ha ki nem fizet rövidesen, elvesztheti miatta tisztí rangját.

— Adjon tanácsot, kedves Erzsi! Mit tegyek? Tisztársaimnak nem szólhatok, azok úgy sem segíthetnének rajtam.

A leány csak nézett egy darabig maga elé. Szerette azt a férfit s képes volt érte minden áldozatra.

— Tudja mit? — felelt aztán. — Van egy kis tőkém, amelyet szüleim kelengyére helyeztek el számomra, ha férjhez találnék menni, egy közeli pénzintézetben. Azt odaadhatom magának, ha gondolja, hogy ezzel segít baján. Majd visszaadja, amikor jobb helyzetbe jut.

— Maga aranyos, ennyivaló leány! Egész életemet arra fogom szentelni, hogy nemés jóságát megháláljam.

A pénz megvolt. De ahogy jött, úgy el is ment. Egy hét múlva a főhadnagy újra pénzzavarba jutott. A szerelmes leány kisegítette zavarából ezuttal

is. Hogy honnan vette a pénzt? Azt a könnyüvéru ember még csak nem is kérdezte. Neki elég volt az, hogy van!

Egyik zúzmarás, ködös őszi nap délelőtti óráiban hirtelen beállit a postahivatalba egy szakállas, deresedő úriember. A postaigazgatóság kiküldötte volt.

Rovancsolni jött. S a pénztárt üresen találta. — A hiány kitett néhány száz forintot.

A hivatalos vizsgálat eredménye az lett, hogy a szép postamesternőt felfüggesztették hivatalától.

Az elköltött pénzt sehogysem volt képes helyre-tenni. Emiatt bűnvádi pörbe jutott s a törvényszék elítélte.

Önfeláldozásáért keményen lakolt. A törvény szigora két évi fogságot mért rá.

Szentmarjai főhadnagy éppen a kártyaasztalnál ült, amikor híret vette, hogy Gombos Erzsit, a keresi postamesternőt, elítélték. Felállt helyéről s otthagya társait. Ment egyenesen haza s irt egy pár levelet, melyekben legkritikusabb ügyeinek rendbehozataláról intézkedett.

Aztán odaállt a tükör elé. Végignézte magát s ennyit mormogott fogai között:

— Kár érted, fiu! Mert csinálhattál volna másforma karriert is. No, de mindegy! Te már eljátszottad a jövőt. Le kell önmagaddal számolnod. Oktalanul köl- tekeztél, ez vesztedet okozta. Becstelenül nem élhetsz.

Azzal elővette asztalfiókjából revolverét, megnézte, meg van-e jól töltve.

Egy erős durranás s az életerős férfi pár perc alatt ott feküdt vérében a padolaton.

A maga módja szerint becsületes ember volt. Hogy jól oldotta-e meg a csomót, az lehet vita tárgya így is, úgy is. Az ő felfogása szerint a kibontakozásnak ez volt az egyetlen módja. A csorbát többé ki nem kö- szörülhette...

Hiába! „A szerelem sötét verem”. Az már sokaknak ásta meg a sírját.

A D O M Á K.

Kolumbus madár volt.

Amerika fölfedezéséről magyarázott az apáca a földrajzi órán, a leányiskola IV. osztályában, mely alkalommal kérdést intézett úgy általánosságban a tanítványokhoz, hogy ugyan ki tudja, mi volt Kolumbus?

— Kolombus madár volt! — felel nagy hirtelen egy élénkszemű kis leányka.

— Hogy-hogy? — kérdi az apáca, nem csekély csodál- kozással.

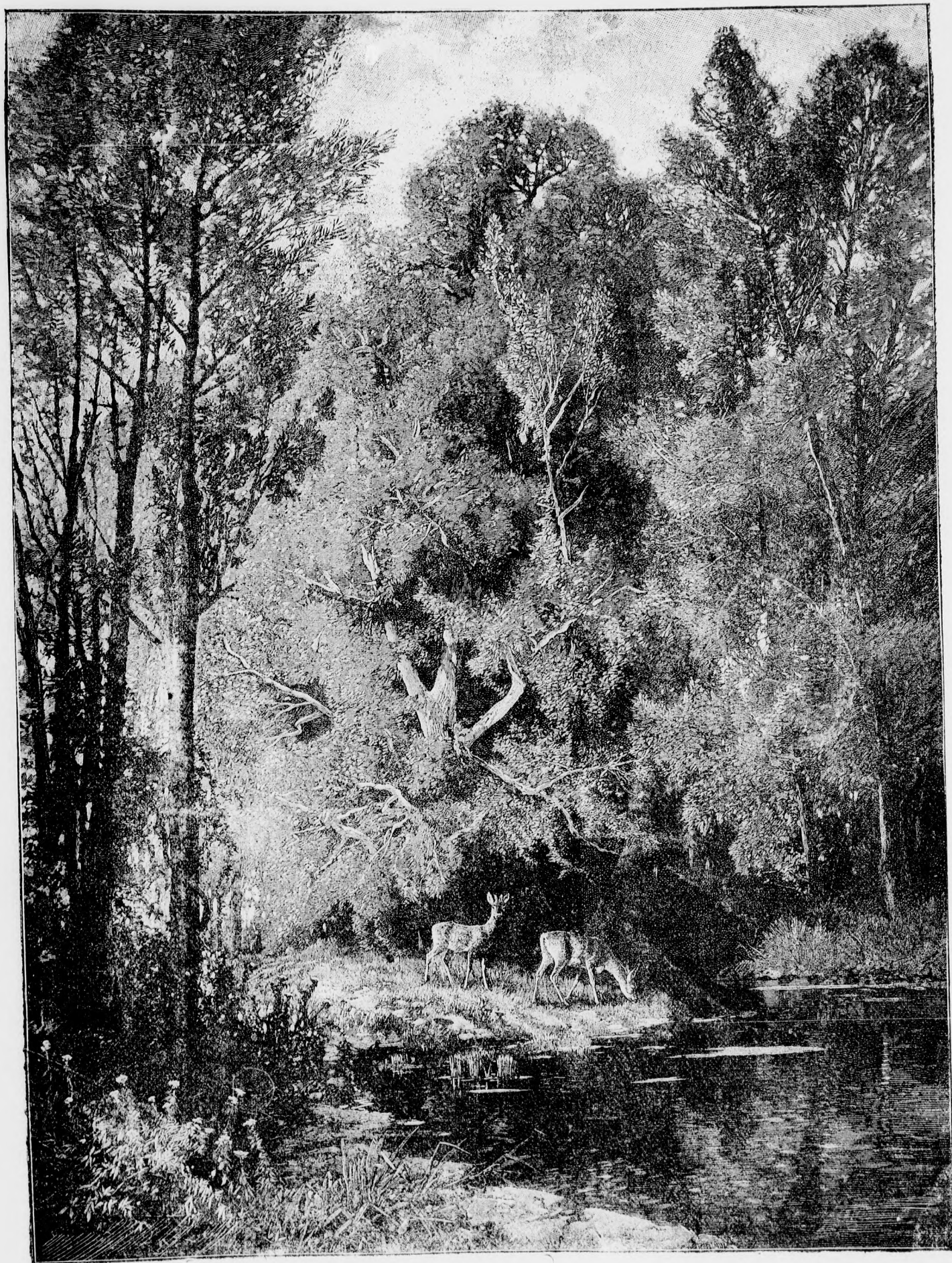
— Hát kérem szépen, a VI. osztályba járó néném olvasó- könyvében olvastam egy olvasmánynak ezt a címét, hogy: Kolumbus tojása.

Az erény mintaképe.

Mrs Kelly: Ugy hát a maga szegény Tommiját a javító- iskolába küldték? Pedig olyan jó fiu volt.

Mrs Grady: Bizony jó volt. A kedves gyermek mindent, amit lopott, hazahozott az anyjának. Olyan jó fiu volt, hogy papot akartam nevelni belőle.

Az erdő télen.

A Z I M A .

(Elbeszélés.)

Irta: Csizsár Antal.

Egyszerű, kicsiny szobában, egy korai özvegyiségre maradt anya haldokló kis fia mellett virraszt. Már több éjet tölt virrasztásban beteg gyermeke mellett, akit mint szemefényét őrzött hótól, hidegtől és széltől s most minden gondos anyai ápolás daczára beteg, nagyon beteg.

Ő volt az özvegy anyának mindene, öröme, jövő reménye, boldogsága és vigasza s most a halál jég-hideg karját nyújtja ki felé, hogy magával vigye az özvegy anya boldogságát és reményét.

A szerető anya ott ül gyermeke ágya mellett s arcvonásának változásait szemével lesi, teljes odaadással ápolja szeretett kis fiát, hisz ki akarja ragadni gyermekét a halál jég-hideg karjaiból.

A kis ágy felett egy feszület csüng alá s a szerető anya többször bizalomteljesen tekint fel reá, mintha attól akarna egyedül vigaszt nyerni.

Imára nyílik ajka, melyben kéri Istenét, hogy adja vissza szeretett kis fiát, ki neki agg napjaira gyámola és támasza lesz, ki minden öröme és boldogsága.

Egyszerre siri csend áll be a kis kunyhóban, mit a kis gyermeknek halállal való vívódása s az anya hangos lélekezése zavar meg.

Az anya nem bírta tovább a virrasztást, álomba merült, vagy talán a buzgó imádkozás nyomta el őt álomba? — nem tudom.

Az anyának azonban édes álma van, mert mosolyra nyílnak ajkai. De mi lehet az az édes álom, mely mosolyt csalt ajkaira? Álomot látott, boldog álomot, azt, hogy fia teljesen felgyógyult.

Ugyanis álmában a falon függő szent feszület, melyhez oly buzgón fohászodott, testet öltött és megelevenült s így szólt a kétségbeesett anyához: „Kelj fel asszony, imádat meghallgatta az Isten s fiad felgyógyult, de ne feledd, hogy mit Isten teszen, bölcsen van elvégezve“. Az anya felriad álmából, első tekintete is a haldokló kis fiát kereste, de ime csoda történt, imája csakugyan meghallgatva lett, mert kis fia üde piros arcczal mosolyg s kis kacsóit szeretetteljesen nyújtja a most már boldog anya felé.

Az anya karjaiba kapja kis fiát, össze-vissza csókolgatja s térdrehull ujonnan a szent feszület előtt, örömpeső szívvel ad hálát a jó Istennek, hogy megmentette szeretett kis fiát a halál karjaiból s visszaadta a legnagyobb boldogságát, ki agg napjaiban támasza és jövő reménye lesz.

Husz év repült el a mulandóság szárnyain az előbbi elbeszélésünk óta. A beteges kis fiából duhaj legény s a falu réme lett, ki rettegésbe tartotta nemesak a kis falut, hanem a vidéket is, mert betyárnak csapott fel.

Most is szilaj legények társaságában, vig czimborák között ül a csárdában, mulat, míg szegény anyja otthon mindent nélkülöz s nyomorral küzd.

A kunyhóban honoló néma csendet s a mélyen gondolkozó anyát léptek zaja veri fel, feltárul az ajtó s fia lép be.

Az anya felsikolt, fia elé szalad, hogy keblére ölelje, hisz a jó anya mindig szereti fiát, de a fiu istentelen káromkodások között eltaszítja az elébe siető anyját, ide-oda dülöngözve káromkodik és szitkozódik, miután a kelleténél többet áldozott Bachus istenének. Amugy is durva, szilaj természetű férfi volt.

Az anya pirongatni kezdi fiát magaviseleteért, a fiu dühbe jő, szentségtelen kezeit anyjára emeli s megveri, azután — mint kinek szénája rendben van, — visszaballag a csárdába s tovább mulat a vig czimborákkal. Az anya, fia távozta után odalép azon feszület elé, amelyhez ezelőtt husz évvel imádkozott fia egész-

ségeért, most is letérdel, imára kulcsolja kezét, imádkozik, hogy Isten térítse meg fiát az igaz utra.

Imája hosszan tart, míg egyszerre a kis kunyhóban elcsendesül minden, csak a tücsök egyhangú czirpelése hallatszik.

Az anya alszik s álmodik, álmában újra megelevenült a falon függő szent feszület és így szólt: „Bizzál Istenben, de ne feledd, hogy mit Isten végez, bölcsen van téve“. Az özvegy-asszony fölébredt, hosszan elmereng az álomlátáson s ezután Isten sorscsapásait panasz nélkül tűrte.

Ismét tizenöt év pergett le a mulandóság kerekén s az özvegy anyából töpörödött öreg anyóka lett, ereje is fogyván s nem bírta már megszerezni a mindennapiját. Fia meg az előtt mindenét eldorbézolta, még csak a kis kunyhó is dobra került, sőt már az utczára kidobni akarták, amidőn az új tulajdonos könyörületből megengedte benne lakni továbbra is. Ez időtől fogva mások könyörületéből élt. Mindenki mint szelíd, istenfélő nőt ismerte s köztisztületnek örvend a faluban.

Fiáról meg Szabó Andrásné, annak eltávozta óta éppen semmitsem hallott, s a község egyik-másik lakói hiába kérdezősködtek fiáról, mert feleletet nem adott, sőt fiának nevét nem is emlegette.

Kezdetben a község lakói előtt feltűnő volt Szabó Andrásné titokzatos volta, de végre teljesen megszokottá vált a község lakói előtt, s ha fuldokló zokogás közt fia nevét susogta, az sem vált többé feltűnővé, hisz tizenöt hosszú éven keresztül megszokottá válhatott.

1898. év november elseje van. Halottak napja.

Ködös idő van s ólmos esőcseppeket csap az őszi szél a künn járók arczába. Az uton egy vándor siet s igyekszik a falut elérni.

Testét rongyfoszlányok takarják s avult kalapja mélyen a szemére van huzva. Arcza sápadt, beesett s inkább koldusnak néz ki, mint vándornak.

A temetőajtóhoz siet s ott térdre roskad, fuldokló zokogásban tör ki. Néha-néha feljajdul s e szavakat mondogatja: „Nem tudom meghalt-e vagy él, s ha meghalt volna, azt se tudom, hol nyugoszsza örök álmát, hogy sirjára boruljak és bocsánatáért esedezzem? Oh, mert bűneim nagyok, nincs is bocsánat bűneimért. Nem lehet. Anyám! bocsáss meg bűnös fiadnak“. Görcsös zokogás fojtotta el hangját és fejét a temető előtti feszületre hajlva, sirt.

A faluból nagy csoportok sietnek a temetőbe. Legvégsőnek egy töpörödött anyóka maradt s látszik rajta, hogy nem annyira az aggság, mint inkább a gondok törték meg, kezében reszketve szorongat két kis viaszgyertyát.

Elérvén ő is a vándor elé, meglátja a földön az alamizna-filléreket, zsebébe nyul s hosszas keresgélés után kivesz egy pár fillért, odanyújtja az idegen koldusnak e szavakkal: „Imádkozzék fiamért“ és az öreg anyóka két könyt morzsolt szét ujjával.

E szavakra az idegen összerázkódott, hirtelen fölemelvé fejét s így szólt: „Hát meghalt talán fia?“

Az öreg anyóka megtörölvén könyvelt szeméit, folytatá: „Azt sem tudom, hogy fiam él-e vagy meghalt? Évek multak, hogy róla semmi hírt sem hallottam, pedig egykoron örömem, vigaszom s jövő reményem volt. Dédelgettem, szerettem, és hogy semmi nélkülözést ne szenvedjen, inkább magam éheztem, csak hogy meg legyen kényelme, de ő dorbézoló életmódjával koldussá tett, megfosztott mindentől s koldussá téve, a nyomorba taszított, nem törődve velem többé, ő maga meg betyárrá lett. Most magam is koldus vagyok, pedig férjem életében jobb napokat is értem, boldog házasságban voltunk, hisz ki ne ismerte volna e vidéken Szabó Andrászt? Szelíd, jámbor, munkás férfi volt s mindenki szerette.

Boldogok voltunk, de nem tudom, az ég irigylte-e meg boldogságunkat, mert soká nem tartott, egy napon elrablta a halál.

Teljesen árván maradtam és senkim sem volt ez után. kinek búmat, bánatomat elpanaszolhattam volna, csak egy gögicsélő kis gyerek, ki nagyon hasonlított boldogult atyjához. Nagyon szerettem, ő volt minden örömem. Keblemen neveltem, s felnőttén, rossz társaságba került, kicsapongó lett, eldorbézolván vagyonomat, sőt többet tett, mert egy napon hazajövén a korcsmából, szentségtelen kezeit anyjára emelé, megvert. Azután elment, többé hirt sem hallottam róla, nem tudom, éle vagy meghalt? de azért soha el nem mulasztottam, hogy Halottak napján gyertyát ne égessenek fiamért egy elhagyatott siron, hogy Isten bocsássa meg bűneit s térítse az erény útjára, vagy ha meghalt, örök boldogságot adjon túl a másvilágon, mert én neki szívből megbocsátottam. Az öreg anyóka szavait nem folytathatta tovább, mert zokogás vett erőt rajta.

Az idegen e szavak hallatára felugrik térdeplő helyzetéből, az öreg anyókához rohan, megfogja annak kezét, így szól: „És megbocsát bűnös fiának, ki önt koldusbotra juttatta?”

Özvegy Szabó Andrásné könyeitől megtörülve szemét, így felelt: „Meg”. Az idegen ajkához emelé az öreg anyóka kezét s a homlokára vont kalapot fölemelve, így kiált fel: „Anyám! fölismered-e bűnös fiadat? Isten meghallgatta imádat, mert fiad föltámadt a bűnből s igyekezni fog, hogy megjavulva, agg napjaidat gondtalanná tegyem”.

Egymás keblére dőltek s örömkönyeket hullatott a most már boldog anya és csak annyit szólhatott: „Fiam”, mert az örömében kihulló könyvek nem engedték többet szólani.

Végre a fiu az anyja ölelő karjaiból kibontakozva, megtörte a csendet: „Jöjj anyám s égessük el azt a két szál gyertyát, amelyet hoztál, fiad bűnből való föltámadási ünnepeére”.

A KEGYENCZNŐ.

— REGÉNY. —

Írta: **ALIQUIS.**

(11. közlemény.)

Szulejka remegett... ott volt az elhatározó pillanat... a Pergutsew grófnak szánt betűkkel visszanyerhette szabadságát!

A gróf átlépdelt a tágas, néptelen udvaron, s ama oldal felé közeledett, melyen a toronykioszk magaslott.

Koczkázatot, kétségbeesett kísérletről volt szó! Ha sikerült, akkor lehetett reménye a szabaduláshoz... ha meghiusult, akkor halál fenyegette őt!

A követ kellő helyre ért az udvarra és Szulejka ügyesen kiszámított röpviben dobta le a rózsát.

Ekkor maga is visszariadt merényletétől...

De azután utána nézett a rózsának... a követ előtt esett le... Pergutsew lehajolt s felvette... megtörtént... Szulejka remegve s ingadozva jött el a nyilástól.

Ámde az alábbi helyiség egyik ablaknyílásánál Sirina állt... látta leesni a rózsát... látta, hogy a követ felveszi!

Fagyos mosoly lebegett a büszke nő vonásain... a gyűlölt vetélytársnő most kezeibe jutott... a rózsá, melyet leesni látott s melyet Pergutsew gróf fölvetett, eszközül kellett hogy szolgáljon nemcsak Szulejka megbuktatására s mellőzésére, hanem a követ megsemmisítésére is, ki titkos egyetértésben lehetett a gyűlölt vetélytársnővel!

Lesietett a lépcsőkön s a következő pillanatban már észrevétlenül hagyta el a toronykioszkat.

Térjünk vissza még egyszer a lefolyt éjre.

Midőn a szultán a női termekbe ment, Mussa Szoliman mameluk-parancsnokot hívatta magához.

— Parancsod teljesítve van, hatalmas kyzlar-agassi; kikísértem a szerály kapujáig, jelenté alázatos magatartással.

— Elhamarkodtam a dolgot! A cserkeszvezérnek nem szabad kisiklania kezeim közül, még ez éjjel üldözzétek s fogjátok be! Láttad az alimeht?

— Igen, nagy Mussa, Achmed távozta után az is rögtön elhagyta a szerályt!

Szoliman mélyen meghajolt s elsietett.

— Nem menekülnek tőlem, mormogá Mussa, midőn egyedül volt, megöl a türelmetlenség, szeretném tudni, mi történik a nagyurral e pillanatban... talán hatott is már a szer...

A függönyhöz lépett s hallgatózott...

— Még semmi nesz... csend mindenütt... nem szaladgálnak zavartan ide s tova... ha oly lassan hatna a szer, hogy még ideje maradna megsemmisítésemre... akkor hiába lett volna! De nem! Akkor Mussa legalább boszut állna a hatalmasabbon s utána amazt is elérné a kínos halál... hallga!... léptek közelednek... közelit valaki...

A kyzlar-agassi fülelt... a léptek nesze ismét elhangzott...

Órák teltek el s még sem érkezett semmi hír a türelmetlenkedőhöz! Még nem hatott a mérég? Vagy, hogy a szultán egész csendben lépdelt el hálószozájába s ott hanyatlott vánkossaira?

Mussát oly rettentően kínozta a türelmetlenség, hogy nyugtalanul járkált s már alig fékezheté magát... már hirtelen megvillant agyában ama lehetőség gondolata is, hogy a perzsa mágus sátrában meg lett csalva... de mi czélja lehetett volna ezzel az idegen mágusnak?

Ekkor csörgéssel vegyes léptek közeledtek a szobához... Mussa bámulva állt meg s tekintett az ajtóra, a függöny félre lett vonva s míg künn mintegy husz janicsár mutatkozott, ezek parancsnoka a szobába lépett...

Mussa látva ezt, szívszorongva érzé, hogy veszte van, hogy a beszélő szobor igazat mondott az ő bukására nézve! A mérég még nem hatott s a szultánnak elég ideje maradt a kyzlar-agassi megbüntetésére!

— Kit keressz itt? kérdé Mussa tompa hangon.

— Magadat, hatalmas kyzlar-agassi! Ne haragudj reám, hogy a felséges nagyur az én karomat veszi igénybe parancsaira, felelé a janicsártiszt.

— Mit jelentenek szavaid? El akarsz fogni?

— Biztos őrizet alatt kell, hogy elkísérjelek a mindenható nagyurhoz, ki haragra gyult!

— Tehát él Musztafa?

— A janicsártiszt szóltan álmélkodással meresztette szemét a kyzlar-agassira.

— Te azt kérde, vajjon él-e a mindenható nagyur? mondá végre, mit akarsz ezzel mondani?

— Magad láttad Musztafát?

— Eppen az imént...

— És nem vettél rajta észre változást?

A janicsár még nagyobb nézett...

— A mindenható nagyur igen kegytelen és haragos volt, egyebet nem vettem észre, mondá.

— Akkor elvesztem... hebegé Mussa, míg szeméi vadul forogtak s borzasztón látszott ezek fehére. Mussa azonnal térdreerogyott Musztafa előtt.

(Folytatjuk.)

Színházi hét.

I.

Leontine férje.

Az élelmes Vigszínház lefordította és színrehozta a kitűnő francia croquis írónak *Capus Alfrédnek* Párisban nagy sikerrel adott vigjátékát, melynek czime „*Leontine férje*“. Nem vagyunk barátai az erkölcstelen tanokat hirdető szindaraboknak még akkor sem, ha a meztelenség a szellemesség és humor pókháló takaróiba burkolódnak.

Leontine egy könnyüvérű, telivér párisi nő, ki nem ismeri és nem akarja ismerni a hűség fogalmát sem férjével, sem udvarlóival szemben.

Első férje elválk tőle, mert tilosban csipi. Barátját egy bankárt árverezik, akkor Leontine szó nélkül visszamegy elvált férjéhez lakni és ajánlkozik barátjának. A férj — hogy szabaduljon tőle — vidéken rendőrfőnöki állást foglal el.

Leontinába beleszeret egy hülye báró és feleségül veszi. Házasságuk második hetében már egy tudós könyvmoly karjai között van. A rajtacsipésnél, mint rendőrbiztos az első férj szerepel.

Ez kibékíti a férjjel, mert fél, hogy különben ismét hozzáköltözik Leontine.

Leontine oly kedves, oly bájosan szeretetreméltó, hogy reá bűneinek halmaza daczára senki haragudni nem képes.

A végén első férjét második férjének hugához boronálja, csak hogy magához lánczolja őt is örökre.

A szellemes, bohókás darabon sokat rontott a rossz szereposztás.

Csillag Teréz egész művészete és egyénisége negatívója ezen alaknak. *Szerény* a hülye bárót remekül játszta. *Balassa* művész volt, mint mindig. A többi szereplő nem érvényesülhetett, mert nem egyéniségüknek megfelelő szerepet kapott.

II.

Tristán és Izolde.

A m. kir. Operaház előadta *Wagner Richárdnak* legnagyobb zeneköltői alkotását *Tristán és Izolde-t*.

Wagner az ő indulat és hangfestészeti teóriájával forradalmat idézett elő a zeneirodalomban, mely két, maig küzdő ellenséges táborra osztotta a zeneköltőket.

Wagner elmélete egyik alkotásában sem domborodik ki annyira, mint ezen művében, melynek második felvonását uraló szerelmi kettősénél és a darab gerinczét képező haldoklási jeleneténél szebbet, realisabbat dalműben még senki nem alkotott.

A darab meséje dióhéjban ez: Tristán párviadalban megöli Izolde jegyesét és ezért a leány méregpohárral akarja megkínálni boszúból a hős vezért, de Izolde társalkodónéja a méregitalt dugva kiönti és szerelmi bájitalt önt helyébe.

Tristán Izoldét az öreg királynak viszi feleségül, de a bájital folytán egymás iránt szerelemre gerjednek és elrejtik boldogságukat a világ és király szeme elől.

De egy besugó árulása folytán a király rájuk csap és Tristán halálosan megsebesíti az áruló tőre.

A beteget egy szigetre viszik meghalni, de ő haldoklásának víziójában látja közeledni szerelmét és addig meghalni nem engedi szerelme. Mikor Izolde megérkezik, feltépi sebeit és kínjában kéjelegve meghal. Az öreg király itt is rájuk tör. Meg akar nekik bocsátani, de késő, mert a halott láttára Izolde szive meghasad.

Ily kevés a mese, de annál több és remekebb a hangfestés, a zene, melyben, — mint minden *Wagner*-darabban — sok szerep jut a zenekarnak.

Wagnert ma dicsérni és felfedezni akarni — banalitás volna.

Ez a darab úgy született meg, hogy *Wagner* szerelmes volt egy Zürichben lakó bankár nejébe és ezen viszony tartama

alatt zenésítette meg saját szerelmi boldogságát a második felvonás páratlanul szép szerelmi kettesében.

Wagner nejének besugták a viszonyt. Az asszony felnyitá a férj szeméit. A bankár nejét elverte és *Wagnert* házából nagy botrány között elkergette.

A zenekirály Velenczébe szökött és itt tette kottára a szerelmes haldokló Tristán ajakára a legszebb haldokló szerelem megrázó áriáit.

Tehát *Wagner* átélte, átérezte egész költői alkotását, ennek összes motívumait saját lelki világából merítvén.

Az előadás remek volt. *Vasquez* grófné *Izolde*-ja kifogástalan, míg *Burrián Tristán*-ja páratlanul remek volt. A mellékalakok közül *Ney* királya és *Takács* (betegápoló barát) voltak igen jók.

A kiállítás stylszerű volt és a zenekar erősen hozzájárult a siker fényének fokozásához.

III.

Flórika szerelme.

A Népszínházban *Moldován Gergely* kitűnő tollu munkatársunknak *Flórika szerelme* című népszinművét adták.

Hálásak lehetünk a szerzőnek, amiért a mi aranyos *Blahánéknak* egy remek szerepet írt.

Maga a darab két család villongásának és a gögös apa házassági tilalmának meséjén van felépítve, melyhez a szerző a román népfajnál divó vérboszut: a *cine mintyét* adta.

A sovány mese daczára a darab sok telt házat érdemel és igen dicséretes alkotás néprajz és népisme szempontjából.

A szénégető románok szokásait, életmódját, tánczeit, babonás voltát, mulatozási szokásaikat oly apró kicsinységekig behatólag tünteti elénk a szerző, hogy ezzel nagy gyönyörűséget okoz a színházlátogatóknak.

Blaháné, Vidor, Raskó, Horváth, kedvvel és hatással játszták a főszerepeket. A mellékalakok közül jók voltak: *Kápolnai Irén* és *Vidorné*.

Aki *Blaháné* remek játékában, énekében gyönyörködni szeret, nézze meg *Moldován* ezen dicséretes munkáját.

Cs—g M—é.

IRODALOM.

Felhívás előfizetésre. *Otthon* czimmal 8—10 ívnyi vallásos és hazafias olvasmány-kötetet adok ki a serdülő ifjak számára s ezért bizalommal fordulok ismerőseimhez és barátaimhoz, hogy e törekvésemben támogatni sziveskedjenek. Használni akarok — és nem hasznót.

Ajándékozásra, jutalmazásra igen alkalmas művem *Széchy Gyula* festőművésznök gyönyörű czimképevel ez év december elején jelenik meg. Ára fűzve 1 korona, diszkötésben 2 korona (vidéki megrendeléseknél 20 fillér postai költséggel több). A könyv csinos kiállításáról *Krammer Lipót* könyvnyomdája gondoskodik.

Nyolcz előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgállok. Az előfizetések legkésőbb november 30-ig czimemre (Budapest, VI. kerület, Csengery-utca 51. szám, I. emelet, 10. ajtó) küldendők. Tisztelettel

Fülei-Szántó Lajos.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Dr. Simon. Jobban szeretjük a rövidebbeket. Januártól küldjük. — **Cs. Földes Zoltán.** Elég csinos, gördülékeny. — **Semper.** Az ikrekről vett hasonlat sántit. Miután lapunkat sok leány is olvassa, nem bocsátkozhatunk tévedése elosztatásának fejtegetésébe. Forduljon a „Magyar Figaro“-hoz. Az ön tévedése ott helyén való. — **Jablonszky.** A türelem igen szép női erény. — „**Szegény nevelő**“-t mi is eltemettük a papirkosárba. — **Kéthedő.** Egy része festéket érdemel. — **Gottlieb Nándor.** Közöljük. — **Kovács Zsigmond.** Az elbeszélés jó. A könyvet mai napig nem kaptam. — **Cziglerné.** Emlékkönyvbe való sorok ezek. Mi nem használhatjuk. — **Piczi.** Minden könyvtárosnál. Ára 2 korona. — **Szatke.** Ero... jó, de hosszú. — **Kritsa.** Jók, de ezután rövidebbeket kérünk. — **De Purcáreti.** Türelem.

EUROPA, irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, VI., Ó-utca 12.